



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 854/2014-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Miroslavom Pekárom, Krížna 44, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004, za účasti Okresného súdu Nové Zámky, takto

rozhodol:

1. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu

Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 383/2012-27 z 23. októbra 2012 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie každému v sume po 800 € (slovom osemsto eur), ktoré im je Okresný súd Nové Zámky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Nové Zámky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 360,19 € (slovom tristošesťdesiat eur a devätnásť centov) na účet advokáta JUDr. Miroslava Pekára, Krížna 44, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 129/2004, ako aj zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia v procesnom postavení navrhovateľov v 1. a 2. rade sa v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 domáhajú určenia práva zodpovedajúceho vecnému

bremenu viažucemu sa na nehnuteľnosť. Návrh na začatie konania bol doručený okresnému súdu 19. júla 2004.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem stručného prehľadu procesných úkonov okresného súdu uvádzajú:

„Dňa 1. 8. 2012 podali sťažovatelia prvú sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, pre porušenie základných práv zaručených čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, ktorá bola Ústavným súdom SR prerokovaná pod III. ÚS 383/2012, pričom ÚS SR svojim nálezom zo dňa 23. 10. 2012 vyslovil, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/129/2004 porušené boli. Zároveň priznal sťažovateľom primerané finančné zadostučinenie vo výške 3. 500 EUR a prikázal Okresnému súdu Nové Zámky, aby vo veci konal...“

Sťažovatelia majú za to, že aj po podaní prvej ústavnej sťažnosti pre nečinnosť zo dňa 1. 8. 2012, resp. po náleze ÚS SR sp. zn. III. ÚS 383/2012 zo dňa 23. 10. 2012, zostáva Okresný súd v Nových Zámkoch naďalej nečinný a neefektívny. V priebehu dvoch rokov odo dňa nálezu ÚS SR v predmetnej veci, konajúci všeobecný súd vo veci nezrealizoval žiaden úkon, ktorého výsledkom by bol akýkoľvek, čo i len minimálny posun v prejednávanej veci smerujúci k meritórnemu rozhodnutiu.“

Podľa názoru sťažovateľov „Postup súdu je vo vzťahu k sťažovateľom poznačený úplnou nečinnosťou, ktorá však vyplýva z neefektívnej činnosti vo vzťahu k ostatným účastníkom konania, keďže súd nedostatočne efektívne využíva procesné inštitúty ako doručovanie, opatrovník, poriadkové opatrenia a iné.“

Sťažovatelia žiadajú o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume po 3 500 € pre každého z nich, ktoré zdôvodňujú dlhodobou pretrvávajúcim stavom právnej neistoty z dôvodu „nedostatočnej a neefektívnej činnosti všeobecného súdu“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky v I. a sťažovateľky v II. rade na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Nové Zámky prikazuje, aby v konaní vedenom pod 6 C 129/2004 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľke v I. rade sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.500 € a sťažovateľke v II. rade sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.500 €, ktoré je Okresný súd Nové Zámky povinný zaplatiť sťažovateľkám do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet...

4. Sťažovateľovi priznáva úhradu trov konania v sume 303,31 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Miroslava Pekára... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Uznesením č. k. II. ÚS 854/2014-17 z 11. decembra 2014 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 383/2012-27 z 23. októbra 2012 na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol ako neprípustnú.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Na žiadosť ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 9/2015 zo 6. februára 2015, v ktorom okrem iného uviedol:

„V danej veci sa jedná o konanie o určenie práva vecného bremena prechodu cez pozemok, ktoré konanie je náročné na dokazovanie, pričom na množstvo procesných úkonov a zmenu účastníkov, v dôsledku ktorých je potrebné vo vzťahu k aktuálnemu odporcovi 1. doručovať všetky písomnosti pretlmočené do anglického jazyka spôsobuje to, že uvedená skutočnosť predlžuje celé konanie a neumožňuje súdu jednotlivé úkony vykonávať promptne...“

Predseda okresného súdu ďalej oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a k postupu okresného súdu po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 383/2012-27 z 23. októbra 2012 okrem iného uviedol:

„Dňa 12. 11. 2012 konajúci sudca rozhodol o priznaní odmeny pre tlmočníka a prekladateľa a dňa 12. 11. 2012 uložil doručiť pretlmočené doklady odporcovi v 1. rade. Táto jeho úprava bola realizovaná 26. 11. 2012. Dňa 04. 12. 2012 doručil navrhovateľ v 5. rade písomnú sťažnosť na nečinnosť súdu, ktorá bola riešená odpoveďou pod Spr 1578/12 a 1579/12. Konajúci sudca uznesením zo dňa 01. 02. 2013 návrh navrhovateľov v 3. a 4. rade o nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Zásielky zasielané navrhovateľom v 3. a 4. rade sa vrátili s tým, že adresát je neznámy, preto bol robený dotaz na Mestský úrad [REDAKOVANÉ] o oznámenie adresy ich pobytu, boli zistený príbuzný, na ktorých bol robený dotaz dňa 16. 04. 2012. Okrem toho oznámením zo dňa 18. 04. 2013 bolo reagované na písomný dotaz [REDAKOVANÉ], ktorá v konaní zastupuje navrhovateľov. Na výzvu súdu príbuzní navrhovateľov v 3. a 4. rade reagovali oznámením došlým 24. 04. 2013. Úpravou zo dňa 07. 06. 2013 bol spis predložený na Krajský súd Nitra, ktorý uznesením 25 Co 23/13-865 zo dňa 31. 07. 2013 uznesenie súdu, ktorým bol odmietnutý návrh navrhovateľa v 5. rade na nariadenie predbežného

opatrenia zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie o zamietnutí návrhu odporcu 4. rade potvrdil a súčasne odvolanie odporcu v 4. rade proti uzneseniu o zamietnutí návrhu odporcu v 4. rade na ustanovenie opatrovníka odmietol. Spis bol vrátený tunajšiemu súdu 26. 08. 2013. Úpravou zo dňa 30. 08. 2013 bolo predmetné uznesenie uložené doručiť účastníkom konania. Okrem toho bol tlmočník prípisom zo dňa 13. 09. 2013 požiadaný o pretlmočenie predmetného uznesenia. Tlmočník na základe urgencie súdu predložil pretlmočené uznesenie spolu s vyúčtovaním odmeny dňa 13. 12. 2013. Navrhovatelia v 5. a 6. rade predložili do spisu dňa 23. 12. 2013 žiadosť o urýchlené rozhodnutie o predbežnom opatrení. Úpravou konajúceho sudcu zo dňa 30. 12. 2013 bolo uložené pretlmočené uznesenie odoslať odporcovi v 1. rade. Následne dňa 22. 01. 2014 bola uznesením priznaná tlmočníkovi odmena. Vzhľadom na to, že doručenie Krajského uznesenia odporcovi v 1. rade nebolo vykázané, zásielka sa vrátila s tým, že adresát je neznámy, úpravou zo dňa 08. 04. 2014 konajúci sudca vyzval odporcu v 2. rade o oznámenie adresy súčasného pobytu odporcu v 1. rade. Súdu bola táto adresa oznámená podaním došlým 02. 05. 2014. Následne bola realizovaná úprava o doručenie predmetného uznesenia odporcovi v 1. rade, ktorý ju prevzal. Na základe výzvy súdu zástupkyňa navrhovateľov dňa 21. 07. 2014 oznámili svoje stanovisko týkajúce sa predchádzajúceho návrhu na predbežné opatrenie, na ktorého podanie ju navrhovatelia nespĺnomocnili. Z toho dôvodu výzva súdu bola priamo adresovaná navrhovateľom v 3., 4., 5. a 6. rade. Zásielky adresované navrhovateľom v 3. a 4. rade sa súdu vrátili s tým, že adresát je neznámy. Bola následne vykonaná lustrácia ich pobytu. Navrhovatelia v 5. a 6. rade svoje stanovisko predložili dňa 21. 08. 2014. Úpravou zo dňa 20. 08. 2014 bol robený dotaz na Mestský úrad [REDAKOVANÉ] na oznámenie adresy pobytu navrhovateľov v 3. a 4. rade. Mestský úrad súdu oznámil, že menovaní sú od 18. 07. 2013 prihlásení k trvalému pobytu v [REDAKOVANÉ] bez ďalšej adresy. Na predchádzajúcej adrese na [REDAKOVANÉ] na žiadosť nového majiteľa bytu im bol zrušený trvalý pobyt. Vzhľadom na výsledok lustrácie odporcov v 3. a 4. rade, úpravou zo dňa 09. 10. 2014 bol urobený dotaz na blízkú príbuznú týchto odporcov [REDAKOVANÉ] o oznámenie adresy pobytu týchto odporcov, zásielka zasielaná menovanej sa dňa 16. 10. 2014 vrátila s tým, že adresát je neznámy. Následne bolo lustrované bydlisko menovanej v Registri obyvateľov a registri Sociálnej poisťovne

na základe úpravy zo dňa 29. 10. 2014. V čase od 21. 11. 2014 do 19. 01. 2015 bol predmetný spis na základe žiadosti predložený na Ústavný súd k č. II. ÚS 527/2014-66.

V predmetnej veci boli všetky úkony zo strany tunajšieho súdu vykonávané bez prietahov. Navrhovatelia niektoré svoje procesné podania doručovali súdu osobne, napriek tomu, že sú všetci v konaní zastúpení jedným právnym zástupcom, týmto spôsobili prietahy v konaní tým, že tieto ich podania, ktoré boh síce obsahovo rozsiahle, ale boli podávané nekvalifikovane, nejasne, nepresne, čo v konečnom dôsledku spôsobilo, že zo strany konajúceho sudcu bolo potrebné odstraňovať zakaždým vady týchto podaní.“

Ústavný súd zo zapožičaného spisu sp. zn. 6 C 129/2004 zistil, že prehľad úkonov okresného súdu obsiahnutý v písomnom vyjadrení jeho predsedu zodpovedá obsahu spisu, a preto ho považoval za relevantný podklad pre svoje rozhodovanie.

Označené vyjadrenie okresného súdu ústavný súd zaslal na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska právnemu zástupcovi sťažovateľov a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k tomu, či trvá na tom, aby sa vo veci sťažovateľov konalo ústne pojednávanie (v sťažnosti je výslovne uvedené, že sťažovatelia netrávajú na ústnom pojednávaní, pozn.). Právny zástupca sťažovateľov na výzvu ústavného súdu nereagoval.

Vzhľadom na vyhlásenie právneho zástupcu sťažovateľov uvedené v samotnej sťažnosti a na oznámenie predsedu okresného súdu, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu viažucemu sa na nehnuteľnosť patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Keďže v danej veci je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie v súvislosti s preukazovaním, či došlo k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ústavný súd pripúšťa určitú mieru

faktickej zložitosti namietaného konania. Z faktického hľadiska ústavný súd považuje posudzovanú vec za zložitejšiu aj vzhľadom na skutočnosť, že jednému z účastníkov konania okresný súd zabezpečuje preklad každej písomnosti do (či z) jeho materinského jazyka, čo nepochybne zvyšuje časové nároky na procesný postup vo veci konajúceho súdu. Ústavný súd zároveň ale konštatuje, že ani faktická zložitosť veci nemôže ospravedlniť stav, v akom sa namietané konanie nachádzalo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu, možno ju však zohľadniť pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu v posudzovanom období nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na farchu sťažovateľov, ktorí sú účastníkmi napadnutého konania, v súvislosti s prieťahmi v tomto konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu č. k. III. ÚS 383/2012-27 z 23. októbra 2012, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Rozhodujúce pochybenie okresného súdu v posudzovanom období podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä s rozhodovaním o návrhoch účastníkov konania, ktorými sa domáhali predbežnej úpravy právnych vzťahov bez toho, aby okresný súd konal vo veci samej. Rovnako za neefektívny, resp. nesústredený hodnotí ústavný súd aj postup okresného súdu súvisiaci s doručovaním písomností jednotlivým účastníkom konania. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania,

a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku namietaného konania, ako aj skutočnosť, že ústavný súd už v náleze č. k. III. ÚS 383/2012-27 z 23. októbra 2012 vyslovil tak porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní, ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanom období došlo opakovane k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Sťažovatelia sa tiež domáhali, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať v namietanom konaní bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel vzhľadom na skutočnosť, že okresnému súdu už nálezom sp. zn. IV. ÚS 50/2012 z 10. mája 2012 prikázal, aby konal v tomto konaní bez zbytočných prieťahov (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo

alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovatelia sa domáhajú priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 500 € pre každého z nich z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na charakter neefektívnej činnosti okresného súdu v posudzovanom období (napriek príkazu konať vo veci bez zbytočných prieťahov uloženému okresnému súdu nálezom sp. zn. IV. ÚS 50/2012 z 10. mája 2012), berúc do úvahy doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ako i skutočnosť, že ide o konanie fakticky zložitejšie a že sťažovateľom už ústavný súd spoločne a nerozdielne v roku 2012 priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 800 € pre každého z nich primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom JUDr. Miroslavom Pekárom. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 € (za 2 úkony urobené v roku 2014).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Každému zo sťažovateľov priznal za každý úkon vykonaný v roku 2014 sumu 134 €, čo po znížení o 50 % podľa § 13 ods. 2 vyhlášky predstavuje sumu 268 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony pri dvoch sťažovateľoch vykonané v roku 2014 po 8,04 €, čo spolu predstavuje sumu 300,16 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH, keďže právny zástupca sťažovateľov je platcom DPH; celková odmena za poskytnuté právne služby tak predstavuje sumu 360,19 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2015